

جمهوری اسلامی ایران

مرکز مدیریت حوزه های علمیه

رساله علمی سطح ۳

نقش روحانیت در تأمین و تقویت امنیت اجتماعی

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین غلام رضا بهروز لک

استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین علی زینتی

محقق:

سیدکمال موسوی

۱۳۹۶

چکیده

نقش و جایگاه روحانیت در تأمین امنیت اجتماعی در جامعه اسلامی مساله رساله حاضر می‌باشد. این تحقیق بر اساس روش توصیفی تحلیلی بوده است. رسیدن به جایگاه والای امنیت اجتماعی در جامعه اسلامی و ارائه الگویی علمی برای پژوهشگران با تبیین نقش روحانیت در تأمین و تقویت امنیت اجتماعی از اهداف این تحقیق محسوب می‌شود. روحانیت به عنوان یکی از اقشار تأثیرگذار در طول تاریخ، نقش بسزایی در تقویت و تحقق امنیت اجتماعی داشته است به گونه‌ای که یکی از علل قیام روحانیت به رهبری امام خمینی، و تشکیل حکومت دینی، رسیدن به امنیت اجتماعی بوده است. در این میان روحانیت با استفاده از ابزار تبلیغ و تبیین معارف دین و بهره جستن از ظرفیتهای فراوان ایجاد شده، نقشی بی بدیل در نیل به مقوله‌ی امنیت اجتماعی دارد. البته چالش‌های مهمی نیز در مسیر حرکت روحانیت به سمت امنیت اجتماعی وجود دارد. از جمله چالشهای مهم تحقق امنیت اجتماعی، تهاجم فرهنگی و گسترده دشمن، فضای مجازی و ماهواره، تغییر در سبک زندگی و شیوه همسرگزینی و وجود شکاف عمیق طبقاتی در جامعه می‌باشد. استفاده از ظرفیت رسانه، توجه ویژه به ارکان اصلی جامعه از جمله خانواده و جوانان، بهره‌گیری از ظرفیت منبر و مسجد، مقابله با تهاجم فرهنگی، مدیریت فضای مجازی از روشهای مقابله با این موانع محسوب می‌شود. نقش پررنگ روحانیت در ایجاد، تقویت و مقابله با چالشهای امنیت اجتماعی در قالب تبیین علمی مبانی امنیت اجتماعی و پیشگیری از عوامل نقض آن از طریق بصیرت افزایی و تقویت باورهای دینی از دیگر یافته‌های مهم این تحقیق به شمار می‌آید. تحقیق حاضر از سه بخش تشکیل و هر بخش شامل دو فصل می‌باشد.

کلید واژه: امنیت، امنیت اجتماعی، روحانیت، حوزه علمیه

فهرست مطالب

۳	بخش اول کلیات و مفاهیم
۴	فصل اول کلیات
۵	۱-۱-۱ بیان مسئله
۶	۲-۱-۱ سوالات تحقیق
۶	۳-۱-۱ فرضیه تحقیق
۷	۴-۱-۱ اهداف و فواید تحقیق
۷	اهداف علمی
۷	اهداف کاربردی
۸	۵-۱-۱ پیشینه ی تحقیق
۹	۶-۱-۱ کاربرد نتایج تحقیق
۹	۷-۱-۱ اهمیت و ضرورت
۱۰	۸-۱-۱ روش تحقیق
۱۰	۹-۱-۱ سازماندهی تحقیق
۱۱	فصل دوم مفاهیم
۱۲	۱-۲-۱ تعریف امنیت
۱۴	۲-۲-۱ ضرورت امنیت

- ۱۶-۲-۱ اقسام امنیت.....
- ۱۸-۲-۱ روحانیت.....
- ۲۰-۲-۱ حوزه علمیه.....
- ۲۳-۲-۱ کارکردها و نقشهای روحانیت در جامعه اسلامی.....
- ۲۵-۲-۱ نقش دین در تأمین امنیت اجتماعی.....
- ۲۹-۲-۱ بخش دوم نقش روحانیت در ایجاد امنیت اجتماعی و پیشگیری از آسیبهای آن.....
- ۳۰-۲-۱ فصل اول نقش روحانیت در ایجاد و زمینه سازی امنیت اجتماعی.....
- ۳۱-۲-۱ تبیین دیدگاه قرآن و روایات در خصوص تأمین و تقویت امنیت اجتماعی.....
- ۳۴-۲-۱ تبیین علمی امنیت اجتماعی و آرایه های شبوه های کارآمد.....
- ۳۵-۲-۱ تبیین آثار امنیت اجتماعی.....
- ۳۷-۲-۱ ترویج فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر.....
- ۳۸-۲-۱ ترویج نماز.....
- ۴۱-۲-۱ تحکیم و تقویت باورهای دین.....
- ۴۴-۲-۱ اجرای حدود الهی.....
- ۴۷-۲-۱ فصل دوم نقش روحانیت در پیشگیری از آسیب های امنیت اجتماعی.....
- ۴۸-۲-۱ ترویج سبک زندگی اسلامی.....
- ۵۰-۲-۲ تعامل ائمه ی جماعت مساجد با پلیس.....
- ۵۱-۲-۲ بهره گیری استفاده از ظرفیت رسانه.....
- ۵۴-۲-۲ استفاده از ظرفیت مسجد.....

- ۵۹ ۲-۲-۵ مشاوره
- ۶۱ ۲-۲-۶ استفاده از روشهای نوین برای ایجاد فضای معنوی
- ۶۳ ۲-۲-۷ غنی سازی اوقات فراغت
- ۶۵ ۲-۲-۸ پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمان
- ۶۹ ۲-۲-۹ اهتمام به آموزش در دوران جوانی و نوجوانی
- ۷۲ بخش سوم چالشها و موانع امنیت اجتماعی و نقش روحانیت در مواجهه با آنها
- ۷۳ فصل اول: موانع و چالشهای امنیت اجتماعی
- ۷۴ ۳-۱-۱ شیخون فرهنگی
- ۷۵ ۳-۱-۲ فضای مجازی
- ۷۷ ۳-۱-۳ تضعیف وحدت ملی
- ۷۸ ۳-۱-۴ بیکاری
- ۷۹ ۳-۱-۵ حاشیه نشینی
- ۸۱ ۳-۱-۶ فقر
- ۸۳ ۳-۱-۷ افزایش سن ازدواج و تغییر در شیوه همسرگزینی
- ۸۵ فصل دوم نقش روحانیت در مواجهه با چالشها و موانع و چالشهای امنیت اجتماعی
- ۸۶ ۳-۲-۱ مبارزه با نهانجیم فرهنگی با بهره گیری از آموزه های ناب اسلامی
- ۸۸ ۳-۲-۲ توجه ویژه به بنیان خانواده
- ۹۱ ۳-۲-۳ بصیرت افزایی

۹۱	۳-۲-۱ رابطه متقابل امنیت با بصیرت
۹۱	۳-۲-۲ نقش عالم در بصیرت جامعه
۹۳	۳-۲-۴ ایجاد وحدت ملی
۹۴	۳-۲-۵ توسعه ی اعتماد عمومی
۹۶	۳-۲-۶ مبارزه با خرافات و بدعتها
۹۸	۳-۲-۸ حضور موثر در فضای مجازی
۱۰۲	نتیجه گیری
۱۰۵	فهرست منابع

بشر برای رسیدن به نیازهای حیاتی خود به ناچار باید زندگی اجتماعی را برگزیند و با هم نوعان خود ارتباط برقرار کند. شکی نیست لازمه‌ی این نوع زیستن، تنظیم قوانین و مقررات برای جلوگیری از بی‌نظمی‌های اجتماعی است. بنابراین تعیین هنجارها و ناهنجارها، باید‌ها و نباید‌ها برای رفاه حال عمومی جامعه و رشد و تعالی و کنترل بزهکاران ضروری است. ضرورت تشکیل حکومتها را نیز باید در این امر جستجو کرد. در همین راستا یکی از اساسی‌ترین و بدیهی‌ترین نیازمندی‌های تمامی جوامع، جهت نیل به این هدف مشترک، تحقق امنیت در تمام ابعاد (ملی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) آن است. روشن است در جامعه‌ای که فاقد امنیت لازم برای اداره‌ی امور خود است آشوب، بی‌نظمی و استرس بیداد خواهد کرد. در واقع این پدیده از اصلی‌ترین و اساسی‌ترین دغدغه‌ی نهادهای اجتماعی حکومت است. در طول تاریخ عوامل بسیاری موجب تقویت یا تضعیف امنیت اجتماعی شده است و از آنجایی که تحقیق جامع و مستقل در این خصوص بسیار کم است، نیازمند بررسی و تحقیق مضاعف می‌باشد تا ابعاد مختلف بحث روشن شود.

روحانیت به عنوان عامل بسیار مهم در طول تاریخ دارای تأثیرات زیادی بوده و لذا بعد از به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی و تشکیل حکومت اسلامی، این نقش پررنگ تر شد. بررسی نقش این قشر در تأمین و تقویت امنیت اجتماعی یکی از موضوعاتی است که کنکاش در آن می‌تواند در تعیین راهبردهای استراتژی نظام جمهوری اسلامی در جهت تأمین امنیت در جامعه بسیار مهم باشد. تحقیق حاضر با پرداختن به این موضوع، به دنبال بررسی و روشن کردن ابعاد مختلف این موضوع می‌باشد تا بتواند ضمن ارایه‌ی الگویی پژوهشی برای محققان به معرفی قابلیت‌های حوزه در عرصه‌ی ایجاد و تقویت امنیت اجتماعی بپردازد. تحقیق حاضر از دو بخش تشکیل شده است. بخش اول شامل دو فصل بوده که در آن به مباحث کلیات و مفاهیم پرداخته شده است. بخش دوم

از سه فصل تشکیل شده که به ترتیب به نقش روحانیت در تحقق امنیت اجتماعی، نقش روحانیت در پیشگیری از عوامل نقض امنیت اجتماعی و نهایتاً نقش روحانیت در مواجهه با موانع و چالش‌های امنیت اجتماعی پراخته شده است.